

POŠTNI GLASNIK

Stanovsko in strokovno glasilo Zveze poštne organizacij za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja 1. in 15. v mesecu. — Cena 24 dinarjev na leto. Naročnina se naprej plačuje. — Oglasi po dogovoru.

Rokopise na uredništvo „Poštnega Glasnika“ v Ljubljani. Reklamacije, oglase in drugo pa na upravništvo lista. Rokopisi se ne vračajo.

Letnik VI.

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1926.

20. številka

Joja:

Politična osamosvojitve drž. nameščencev.

Kadar je sila največja, takrat je pameten svet najdražji. Državni uslužbenci smo se že izčrpali v resolucijah, spomenicah, protestnih shodih, jadikovanju in obupnih klicih. To je sploh negativna stran boja, način bojevanja, ki ni vreden inteligentega človeka, ki daje svoje telesne in duševne moči na razpolago državi. S ponosom poudarjamo, da sta poštna organizacija in njeno glasilo, naš »Poštni glasnik« že davno opustila to pot negativnega in nevrednega, bi dejal sramotnega boja. Organizacija poštarjev že nekaj let več ne sestavlja resolucij in protestnih spomenic. Po čemu neki? Mar da oblastvom še bolj dokažemo svojo pasjo ponižnost in da svojo sramoto še bolj razgalimo? Nobenega protestnega shoda in sestanka več ne skličemo. Zakaj bi svoje pomanjkanje še drugim kazali? V naš list se ne vtihotapi nobeno cmeravo javkanje in nobeno solzivo tarnanje. Koliko tinte se je razlilo po stanovskih glasilih državnih nameščencev ob redukciji draginjskih doklad in ob drugih udarcih, ki so nas zadeli zadnje mesece. Naš list je pisal o vsem tem samo toliko, da je zavzel svoje stališče, vse drugo ogabno razkladanje pa je opustil. Saj vsak ve iz dnevnega časopisja in iz lastne plačilne liste, koliko mu je njegov gospodar dal in koliko mu je vzel. Nikoli nisem mogel gledati v uradniških glasilih tistih tabel, ki so prikazovale, po čem so bila jajca, mast, moka in druge potrebščine leta 1914 in po čem so danes. Nikoli nisem razumel, zakaj je tisto dobro in komu je namenjeno. Ali bravcem — drž. nameščencem, ki vse to že vemo in čutimo brez tabel in brez statistik? Ali mar vladi, ki tistega lista ne čita in ki sama ve, za koliko so se življenske potrebščine podražile? Resnično, če je državni uslužbenec neroden, je bolj neroden ko štirje drugi.

Parola pa je danes samo ena: proč z javkanjem, stran tabele in statistike, v koš s spomenicami in resolucijami, na kol jerože vseh vrst! Postavimo se na lastne noge, osamosvojimo se stanovsko, strokovno in politično! Državni uslužbenec je preizkusil teh osem let po prevratu že vse vlade in vse politične stranke. Bridko preizkusil. Osel gre dvakrat na led, pravijo. Dobro, državni uslužbenec je šel dvanaestkrat in mislimo, da je to dovolj tudi za jugoslovanskega državnega uslužbenca, ki je model kulturnosti in patriotizma. Vsak od nas — razen političnih koritarjev — je moral v teh osmih letih do dna spoznati ogabno igro vseh političnih strank brez izjeme z državnimi uslužbenci. Ostudno tako, da je moral vsak uvideven človek spoznati, da je politika res vlačuga in da se državni uslužbenec, ki se s to vlačugo peča, umaže in onesnaži. Poudarjam: vse politične stranke brez izjeme. Zato se še najbolj pazi pred onimi

strankami in onimi priganjači iz lastnih vrst, ki ti rišejo kako stranko, da je tista zaščitnica uradniških interesov in da je nekako vzela patent na uradniške glasove. Pazi se, tam nemara najbolj smrdi.

V teh obupnih časih, ko stoji državno uslužbenstvo tik pred bankrotom, je odjeknil iz vrst drž. uslužbencev klic: vrzimo stran gada, ki ga redimo na lastnih prsih, otrešimo se političnih strank in si ustanovimo lastno parlamentarno zastopstvo! Hvala Bogu, zadnji čas je bil. Še so med nami ljudje, ki imajo zdrave, nezastrupljene nazore. Vprašanje je sedaj le, koliko je med nami že tako zastrupljenih in s političnim blatom že tako obkidanih, da ta klic ne bo prodril do njih. V pravcu osamosvojitve državnih uslužbencev je storil prvi korak stan, katerega so njegovi od politike zaslepljeni voditelji najbolj globoko pogreznili v politično blato. To so jugoslovanski učitelji. Kakor ni noben greh tako velik, da bi ne bila milost božja še večja, tako se je ta stan, ki je bil od vseh stanov drž. uslužbencev najgloblje v gnojnici, najprej in najvišje dvignil. Seveda ne vsi in vseh pri nobenem pokretu treba ni. Drugi klic pa je izšel v člankih glasila O. Z. »Naš glas«, ki jih je spisal znani »—a«. Njegovi članki »Kakšen bodi naš protest« (»Naš glas« št. 21 od 31. julija 1926), »Lasten dnevnik« (l. c. št. 22. od 10. avgusta 1926) in »Samo korak naprej« (l. c. št. 26 od 20. septembra 1926) ne smejo ostati glas vpijočega v puščavi. Za organizacijo poštarjev lahko izjavim, da je ta parola njeno geslo in njen cilj.

Da ne ostane samo pri besedah, je storila Zveza poštne organizacij za Slovenijo prvi korak. Povabila je moralno in številčno najmočnejši slovenski organizaciji državnih nameščencev, to je Udruženje jugoslovanskih narodnih železničarjev in Udruženje jugoslovanskih učiteljev na skupni sestanek, da dajo voditelji imenovanih treh udruženj, ki zastopajo dve tretjini drž. nameščencev v Sloveniji, pravec bodočemu udejstvovanju drž. uslužbencev in njihovih organizacij. Ker tako ne more in ne sme dalje iti, naj se vse staro in življenja nezmožno likvidira, pa ustvari nova fronta. Ali in kakšne sadove prinese ta akcija, pokaže najbližja bodočnost.

Organizacijsko gibanje.

Joško Čampa:

POŠTNI KONGRES.
(Konec.)

Predsednik OO. v Sarajevu tov. Pavle Milojević prinaša pozdrave iz ponosne Hercegovine in Bosne, kjer je organiziranih 95 odstotkov poštne nameščencev. Tudi sarajevska OO. namerava zidati svoj poštni dom ter je taka akcija že v teku. Vsi poštne nameščenci sarajevske direkcije od direktorja in direkcijskih funkcionarjev pa do poslednjega služitelja so podpisali kamne. Prispevki po 10 Din mesečno se jim odtegujejo od plače, in sicer skozi eno leto. — OO. v Sarajevu izreka predsedniku Saveza Tomi S. Jovanoviću

neomajano zaupanje ter se zahvaljuje Savezu za njegov trud in delo.

Podpredsednik OO. v Novem Sadu tov. Veselinović pozdravlja kongres v imenu novosadske OO. Tudi ta OO. namerava zidati svoj poštni dom in ima tudi že nabrani dovolj denarnih sredstev za zgradbo. OO. bi bila že začela z zidanjem, da ni zašla z mestno občino v spor glede prostora in graditve.

V imenu cetinjske OO. pozdravlja kongres tov. Cvetko Vukčević. Organizacija v Črni gori se dobro drži, toda nima denarnih sredstev. O zidanju poštne doma na Cetinju za enkrat ni govora. Nato očrta težnje ptt. osebja v Črni gori.

Predsednik OO. v Skoplju tov. Artonović naroča delegatom, naj poneso pozdrave iz južne Srbije vsem bratom in sestram širom domovine. Dasi ravno je skopeljska organizacija najmlajša, vendar je dosegla od svojega postanka v l. 1923 zadovoljive uspehe. Dasi je osnovana na temelju strokovnih organizacij, vendar je vršila na jugu naše države poleg stanovsko-strokovnega programa tudi veliko kulturno delo, kjer je imela lepe uspehe. O tem priča novo dograjeni njen dom in knjižnica, iz katere je vedno tri četrtine knjig med članstvom in narodom. V skopeljski OO. so organizirani vsi ptt. nameščenci skopeljske direkcije. Članarina se odteguje od mesečnih prejemkov slehernemu ptt. uslužbencu. Istotako prispevek za poštni dom. V skopeljski OO. vlada med članstvom enodušnost in složnost, s katero mora računati službeno oblastvo, Savez in vse ostale OO. V skopeljski organizaciji ni razlike med višjimi in nižjimi, med juristi in nejuristi in ne med maturanti in nematuranti. Predsednik skopeljske OO. je sicer sam maturant, vendar pa je enodušnost in disciplina v njegovi organizaciji tako trdna, da bi imelo tudi najmanjše poudarjanje razlik glede šolske izobrazbe ali pa službenega zvanja in položaja za posledico takojšnje izključenje iz organizacije in javen bojkot. Zato se čudi in ne more pojmovati razmer, ki jih slikajo v tem pogledu predstavniki drugih OO., zlasti v prečanskih krajih. Samo složnost, disciplina, lučbezen do stanu in organizacije ter smoteno delo more roditi uspehe. Na teh temeljih je zrastle in se okrepila v močno in zavedno falango ptt. uslužbencev skopeljska OO. Skopeljski poštni dom je živa priča uspehov, ki jih je rodilo skupno delo. Članstvo njegove organizacije je doprineslo ogromne materialne žrtve za svoj dom, vanj so položeni poslednji drhtljaji ptt. osebja iz južne Srbije. Nato govori o težkočah svojega člansva. Toplo se zavzema zlasti za izboljšanje položaja zvanjčnikov in služiteljev, ki morajo opravljati svojo službo v južni Srbiji pod neznosnimi razmerami. Priporoča Savezu, da pritisne na merodajnih mestih zlasti glede zidanja uradnih zgradb in prostorov. Kajti v sedanjih zgradbah, ki so na razpolago za pošte in službena oblastva, propada ptt. osebje zaradi nehigienskih razmer. Končno apelira na Savez, da tudi centrala začne s smotrenim delom, pred vsem pa da stoji v stalnem kontaktu z OO. in da redno in točno odgovarja na vse vloge.

Predsednik T. Jovanović ugotavlja, da so podale svoj referat vse OO., manjka samo ena — splitska OO. Delovanje te organizacije je ustavila politična oblast na denunciacije njenih nasprotnikov. Politična oblast je pri tem postopala nepravilno in Savez smatra splitsko OO. še vedno za svojo pravnoveljavno in obstoječo članico. Savez

je napravil glede tega pri g. ministru za notranje zadeve potrebne korake, ki je obljubil, da bo opozoril splitskega velikega župana na njegov delokrog. Prepričan je, da bo oblastvo uvidelo, da je naselilo denunciantom ter ustavilo delovanje organizacije, ki je bila pri izvrševanju svojega socialnega programa sluga nacionalizma v Dalmaciji. — Iz kongresa je bil odposlan splitski OO. brzojavni pozdrav.

Nato replicira predsednik T. Jovanović na posomezne referate OO. Zlasti vehementna in nad eno uro trajajoča je bila njegova replika na referat predsednika ljubljanske OO., ki je zbuil na kongresu veliko pozornost in za katerega je žel predst. tov. Jakše buren aplavz celokupnega kongresa, zlasti ptt. osebja iz južne Srbije. Tov. Jakšetu so po govoru čestitali celo funkcionarji Saveza in člani kongresnega predsedstva. Vendar pa tudi vehementna replika saveznega predsednika ni mogla zmanjšati vtisa, ki ga je napravil na kongres referat predsednika ljubljanske OO.

Po govoru predsednika T. Jovanovića je bil izvoljen odbor za sestavo resolucije, ki se je podal takoj po izvolitvi na delo v čitalnico. Ljubljansko OO. je zastopal v tem odboru njen tajnik tov. Štut.

Zahteva, da se čl. 234 uradniškega zakona ne podaljša za ptt. uslužbenca. Savez utemeljuje to zahtevo s tem, da naša stroka in ptt. osebje nima toliko vpliva na politične odnose v naši državi kakor nekatere druge stroke. Savez bo zastavil vse svoje sile, da dobimo tekom teh treh let ponovne nestalnosti specialni zakon; zato bi bilo brezplodno, ako bi se kongres dlje časa bavil s to zahtevo, kajti ne moremo več popraviti tega, kar je sklenil parlament.

Izprememba pravil Saveza ptt. uslužbencev. Do izpremembe pravil v smislu zahtev nekaterih OO. ni prišlo, marveč so se pravila Saveza izpremenila samo toliko, da je dal kongres Savezu pooblastilo, da se deveti in deseti kongres vršita skupaj. Po tem sklepu se v letu 1927 ne bo vršil pravi kongres, ampak bo v Zagrebu na Petrov dan 1927 samo skupščina vseh OO. Ta svoj predlog je utemeljeval Savez s tem, da hoče proslaviti deseti kongres posebno svečano in ob tej priliki izdati obširno spomenico odnosno almanah, v katerem bo podrobno očitano vse delo in vsi boji Saveza tekom 10 let. Večje izpremembe pravil v smislu zahtev OO. naj se prepuste bodoči upravi Saveza in OO.

Nato pozdravi direktor skopeljske direkcije g. Vaso Stojanović kongres kot odposlanec v imenu ministrstva. Vse zahteve kongresa bo predložil g. ministru. Veseli ga, da poteka kongres ta-

ko lepo in vzvišeno, kakor se spodobi za kongres državnih nameščencev. Celokupno ptt. osebje poziva, da vrši svoje službene dolžnosti, kakor mu to narekujejo predpisi in interesi države, a organizacija naj jim bo ognjišče, kjer naj se zbira osebje, da doprinese ptt. stroki in njenemu napredku svoje moči in izkustva in da vrši v državni zajednici važno socialno-politično in kulturno nalogo. Pozdravlja Nj. Vel. Kralja in gosp. ministra dr. Benj. Šuperino. Ob koncu prosi vse tov. delegate, da naj ponesejo pozdrave v svoje domove in da naj jim ostane v lepem spominu carsko Skopljje.

Predsednik T. Jovanović se zahvaljuje g. direktorju za pozdrav, a zahvaljuje se mu tudi kot najmarljivejšemu in aktivnemu sodelavcu v organizaciji.

Volitev upravnega in nadzornega odbora. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Tomo S. Jovanović. Tudi ostala uprava je ostala z malimi izjemami dosedanja.

Po izvolitvi uprave je predsednik T. Jovanović naglašal v kratkem nagovoru, da vodi ptt. osebje pri harmoničnem delu v strokovni organizaciji tudi nacionalni ideal — ideal carskega Skoplja. Izgubljeno, a zopet osvobojeno carsko Skopljje naj bo svetilnik ranam v našem srcu, v našem državnem in nacionalnem telesu, naj bo neugasljiva luč naši boli — Zadru, Trstu, Gorici, Celovcu in vsem neosvobojenim krajem, da se bodo nekoč greti in solnčili v žaru našega osvobojenja in ujedinjenja.

Skopeljski OO. pa se zahvaljuje za lepi in bratski sprejem. In ko znova stopa na osemem kongresu na čelo Saveza, kliče: naj živi osebje ptt. kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Predlogi in vprašanja. Tov. Lahović (Maribor) se zahvaljuje v imenu zvanjčnikov in služiteljev skopeljski OO. za lepi sprejem. Nato govori o težnjah nižjih poštinih uslužbencev. — Tov. Lichteneker (Brežice) govori v imenu poštinih upravnikov, pozdravlja v njihovem imenu kongres in OO. v Skoplju, kateri želi v bodoče tako lepih uspehov, zlasti ji želi, da ohrani sedanjo enotnost. Zahteva, da se izpraznjena mesta razpišejo, kakor je bil pri nas preje običaj. Blagajniška služba ob nedeljah naj se ukine. Odpravi naj se naziv starešina in naj se uvede za vse predstojnike pošt naziv upravnik. Upravniki naj pridejo v glavne skupine, ne pa v pomožno. Uradniki naj dobe uniforme.

Tov. Gruden (Ljubljana) govori glede službenih oblek zvanjčnikov in služiteljev.

G. direktor skopeljske direkcije sporoči kongresu, da je imel glede zahtev kongresa telefon-

ski razgovor z gosp. generalnim direktorjem, ki se je zelo zanimal za potek kongresa in mu naročil, naj pozdravi v njegovemu imenu vse udeležence in delegate.

Nato je po izčrpnem dnevnem redu zaključil predsednik T. Jovanović kongres s prečitanjem resolucije, ki jo je kongres soglasno sprejel in ki smo jo objavili v »Poštne glasniku« št. 16 od 15. avgusta t. l.

Po končanem kongresu je priredila skopeljska OO. v domu na čast gostom svečan banket, katerega se je udeležilo blizu 300 gostov. Na banketu je pozdravil goste metropolit skopeljski in v krasnem govoru slavil delo, ki ga vrše ptt. nameščenci na strokovnem, socialnem in kulturnem polju s tem, da posredujejo in vzdržujejo vezi v človeški zajednici, med ljudmi vsega sveta, vseh kontinentov, vseh narodov in veroizpovedanj po Kristovem nauku: ljubi svojega bližnjega. Komandant skopeljske armije, general Vukotić, je pozdravil poštarje kot vojsake v civilu, ki stoje noč in dan v službi naroda in države. Zlasti toplo se je spominjal poštarjev-rezervnih častnikov, podčastnikov in ostalega moštva, ki se je borilo v svetovni vojni za osvobojenje bodisi v strelskih jarkih bodisi na telegraskih in telefonskih linijah. Nadalje je pozdravil ptt. osebje veliki župan skopeljske oblasti v svojem imenu in v imenu navzočega predsednika mestne občine skopeljske. Končno je govoril še zastopnik tiska in v imenu novinarjev pozdravil goste.

Po oficialnem delu banketa se je razvila na pestro razsvetljenem vrtu pred domom in v vseh prostorih doma prava južnoslovska in pobratimska zabava, ki je trajala pozno v noč.

Naslednji dan pa se je odpeljala večina delegatov na slavno in osvobojeno Kosovo polje ter posetila spomenike, ki so večna priča mučeništva polne, toda svetle in slavne prošlosti srbskega naroda. (Konec)

ZAPISNIK

seje širšega odbora Zveze od 23. septembra 1926.

Sejo otvori predsednik, ugotovi sklepčnost (navzočih je 12 delegatov neuradniške in 7 delegatov uradniške sekcije) ter imenuje za zapisničarja zaradi tajnikove odsotnosti II. podpredsednika tov. Čampo. Dnevni red: 1. nujni predlogi in vprašanja, 2. tretje branje novih pravil.

Naprej se prečita zapisnik zadnje seje, h kateri poda predsednik sledeče opazke: Naše mnenje o potrebi demisije sedanjega vodstva Glavnega Saveza v Beogradu dele tudi predstavniki zagrebške in splitske poštne organizacije. Iz pisanja gla-

Ljubljanska pošta.

Zgodovinski opis ob 30 letnici njene stavbe. Po raznih virih spisal Fr. Šemrov, tajnik poštnega ravateljstva v Ljubljani.

Predgovor.

Leta 1894, ko so dogradili palačo poštne in brzojavnega ravateljstva v Trstu, pod katero oblast so spadale do prevrata kranjske pošte, je izšla v proslavo tega dogodka knjiga »Die Post in Triest und ihre historische Entwicklung« (Tržaška pošta in njen zgodovinski razvoj). Kot pisatelj je podpisan dr. Petrus Tomasin. Knjigo omenjam zato, ker se je doteknil pisatelj tudi naše starejše poštne zgodovine iz Valvazorjeve dobe.

Dve leti pozneje (1896) je bila zgrajena sedanja palača ljubljanske pošte in tudi za to priliko je izšla postalična knjiga z naslovom »Die k. k. Post in Krain und ihre geschichtliche Entwicklung« (C. kr. pošta na Kranjskem in njen zgodovinski razvoj). Spisal jo je pokojni Peter pl. Radics, ki se je rad bavil s pisanjem ljubljanske in kranjske zgodovine. Za raziskovalca in ljubitelja naše domače poštne zgodovine je njegova knjiga vsekakor važna. Vsakokrat pa sem obžaloval, kadar sem jo prijel v roke, da nimamo takih knjig v domačem jeziku.

Pač se smemo pohvaliti, da je tudi med Slovenci nekaj mož s prav dobrim slovesom, ki so iskali po poštini zgodovini na naših tleh

in priobčili o njej članke. To sta pokojni profesor Ivan Vrhovec in sedajni dekan v Kranju, gospod Anton Koblar. Njune spise omenim spodaj. Iz njih je črpal tudi Radics. Tretji pa je naš mnogozasluzni zgodovinski pisatelj, gospod Ivan Vrhovnik, župnik v p. Opisal je staro carinsko in poštno postajo Podpečjo pri Brdu (Izvestja muzejskega društva za Kranjsko, VI. — 1896).

Minilo je 30 let, odkar je izšel na naših tleh zadnji poštno-zgodovinski spis. Ljubljanska pošta, ravnokar prenovljena, se je odela z novo obleko. Kakor nalašč ji pride prav, saj praznuje 30 letni jubilej, odkar se je vselila v lastno palačo. Zdi se mi, da se ozira po možu, ki bi ji dal za jubilejni dan novo spominsko knjigo v roko, kakor pred 30 leti, ko je prvič prestopila prag novega doma. Iz hvaležnosti tj jo poklonim jaz, ki si me imela pol mojega življenja pod svojim okriljem.

Pri opisovanju so mi služili poleg uradnih pripomočkov še sledeči viri:

Za občno poštno zgodovino: Schweiger-Lerchenfeld »Das neue Buch von der Weltpost«; za domačo poštno zgodovino: Ivan Vrhovec »Zgodovina pošte na Kranjskem« (Ljubljanski Zvon VIII-1888), A. Koblar: »Donesek k zgodovini pošte na Kranjskem« (Izvestja muzejskega društva za Kranjsko III-1893), P. von Radics: »Die k. k. Post in Krain 1896«, in univ. prof. dr. K. K. drič »Andrej Smole« (»Jutro« št. 122 od 30.

maja 1926). Za ljubljanske hiše, v katerih je bila pošta, pa poleg P. Radicsa »Post in Krain« še: P. von Radics »Alte Häuser« in Nestor »Iz stare Ljubljane — Ljubljana leta 1802« (»Jutro« 1926).

V Ljubljani, meseca oktobra 1926.

Fr. Šemrov.

I. Do 17. stoletja.

1.

Domneva se, da je bila ljubljanska pošta, ali s takratnim nazivom »poštna postaja«, ustanovljena l. 1496¹, ko je cesar Maksimilijan I. uvedel prvo redno poštno zvezo od severa do juga države s sli-tekači. Služila je samo za državne potrebe.

Po razpadu zahodno-rimskega cesarstva so prvi novi vladarji zaman skušali ohraniti napravo starorimske pošte »cursus publicus«. Zato so ostale evropske dežele ves čas tja do začetka novega veka brez one stalne prometne ustanove, katero imenujemo »pošta«. Vladarji srednjega veka so pač razpošiljali svoje ukaze, kadar je bilo treba, z robotnimi sli, niso pa se brigali, da bi organizirali promet občevarja, ki bi bil v prid splošnosti. Zato so segli deželni stanovi, mesta, samostani, univerze in trgovski stan po samopomoči in

¹ To letnico imajo pri ljubljanski glavni pošti navedeno starejši letniki avstrijskega »Post-Almanach«.

sila »Osrednje zveze« pa posnamem, da bodo posamezne pokrajinske organizacije državnih nameščencev skušale še vedno držati sedanje predsedstvo Glavnega Saveza, če tudi se je izkazalo, da to vodstvo ni kos sedanjemu težkemu položaju. Zlasti me začuduje držanje ljubljanske O. Z., ki mora imeti že dovolj izkustva o pasivnosti tega odbora. V izvršitev odborovega sklepa zadnje seje je napravila Zveza dopis na Društvo poštних upravnikov glede zaostalega plačila članarine. — Glede službene obleke ženskimi služiteljem je predsednik interveniral pri direkciji, ki pa zastopa v tem vprašanju odklonilno stališče. Pravilnik o službeni obleki res ne govori samo o moških služiteljih in nima nikake izjeme za ženske služitelje, vendar če proučimo smisel tega pravilnika, moramo priznati, da je stališče direkcije pravilno. Že v samem uvodu pravilnika ministrstvo poudarja, da je namen službene obleke ta, da se nižji uslužbenci v svojem službenem poslovanju že na zunaj spoznajo. Zato tudi ne pritiče službena obleka zvanikomom pri ministrstvu in pri direkcijah, ker le-ti ne pridejo v službeni stik s strankami, vsled česar ni potrebno, da bi se že na zunaj po obleki spoznali. Isto je z ženskimi služitelji, ki so nastavljeni kot snažilke uradnih prostorov ali kot pisarniške služteljice. Te služteljice ne pridejo v službenem poslovanju v stik s strankami in jim torej po smislu pravilnika ne pritiče službena obleka. Pa tudi ako bi prizadete služteljice vztrajale pri svoji zahtevi in ako bi jim ministrstvo službena obleko po pravilniku dovolilo, bi bila ta ugodnost zanje brezpredmetna. Pravilnik namreč jasno določa, da morajo uslužbenci, ki dobe službena obleko, to obleko v službi vedno nositi, da je ne smejo prena-rejati niti je ne smejo komu drugemu odstopiti, niti ne smejo mešati posameznih delov službene obleke z deli civilne obleke. Skratka: ako bi ministrstvo priznalo služteljicam službena obleko, bi jo morale nositi v službi tako, kakršna je, to se pravi, na glavi čepico, oblečene v hlače itd. Možno dvomimo, da bi bile naše služteljice po tej razlagi še navdušene za službena obleko.

1. Pri nujnih predlogih in vprašanih poročila predsednik najprej glede nedeljskega počitka nižjih uslužbencev pri pošti Murska Sobota. Predsednik bo storil potrebne korake najprej pri upravniku te pošte, potem pa še pri direkciji, da se ta edina izjema v področju naše direkcije ukine. Glede letne obleke nižjih uslužbencev poročila, da je obleka izdelana in da je prišla že tudi na direkcijo, toda komisija, ki je obleko prevzela, je ugotovila razne nedostatke. Na poročilo te komisije je ministrstvo odredilo brzogovornim potom, da se obleka ne sme razdeliti, ker jo mora pregledati še

začeli samj vzdrževati občevalne zveze. V to svrhu so se posluževali najetih slov. Zato govorimo, kadar razpravljamo o pošti v srednjem veku, le o slih, deželnih, mestnih, samostanskih, univerzitetnih in trgovskih ter mislimo pri tem na ljudi, katerih so se imenovane ustanove posluževale za raznašanje ukazov in poročil. Tako so menda tudi kranjski deželni stanovi rabili sle, ki so jih pošiljali po gradovih, kadar so bile sklicane seje. Ali so tudi naša mesta, samostani in trgovci imeli svoje sle, ni znano, vsekakor pa je verjetno, da so se naši pradedi, kakor drugod, posluževali za raznašanje vestj vsaj potujočih ljudi, kakršni so bili menihi, ki so v krušno malho vzeli radi tudi pisma, in prekupci.

Preokret je nastal s prvo uvodom imenovano redno poštno zvezo l. 1496, zlasti pa 20 let pozneje, ko je začela rodovina T o r r i a n i d e T a s s i s, ali kakor se je pozneje zvala T h u r n - T a x i s, ustanavljati redne poštne zveze s stalnimi poštними postajami za splošni promet.²

Prvo točnejšo vest o pošti na našem ozemlju nam prinaša leto 1573. Tedaj se je nadvojvoda Karel, ki je dobil od cesarja Ferdinanda I. notranje avstrijske dežele, pogodil s kranjskimi stanovi, da se je osnovala prva peška pošta (selski tekač vsake 4 dni) iz Ljubljane do Gradca, in sicer tudi že za

strožje nova komisija. Pri ponovnem pregledu so bili glede izdelave in blaga ugotovljeni še večji nedostatki, radi česar vodi ministrstvo sedaj preiskavo. Do končnega rezultata ostane vsa zaloga obleke deponirana pri direkciji. — T o v. G r u d e n prosi predsednika, da naj intervenira pri g. generalnem direktorju, ki pride v nekaj dneh — kakor se čuje — v Ljubljano glede dopustov zvanikomom in služteljev. Stanje teh je ponekodi, zlasti pa pri pošti Ljubljana 1, tako skrženo, da nižji uslužbenci nikakor ne morejo dobiti dopustov. Osrednje društvo nižjih poštних uslužbencev je napravilo vlogo na direkcijo, da naj bi se pridela pošti Ljubljana 1 še dva razdeljevalca in trije dostavljaci. Društvo se je obrnilo tudi na razne oblasti in gospodarske korporacije, da bi to njihovo zahtevo podpirale, vendar pa je bilo vse to do-slej brezuspešno.

Tov. Č a m p a predlaga, da naj stopi Zveza v stik z dvema najmočnejšima in najresnejšima organizacijama državnih nameščencev, to je z Udruženjem jugoslov. narodnih železničarjev in z Udruženjem jugoslov. učiteljev v svrhu razgovorov, kako najti pota in načine, da bi se združile vse organizacije državnih nameščencev, zlasti večje, v Osrednji Zvezi javnih nameščencev oziroma da se ugotovi, ali je mogoče ustvariti močno in enotno fronto vseh državnih nameščencev. Ta predlog opira na okolnost, da se opažajo slične tedence v vseh resnejših organizacijah državnih nameščencev in da splošno iščejo organizacije po zadnjih udarcih uspešnejših potov in izhodov iz sedanjega položaja. — Odbor se s predlogom strinja ter sklene po izvajanjih predsednika, da Zveza povabi UNJZ in UJU na sestanek, na katerem naj bi te najmočnejše organizacije razmotrivalo o načinu, kako bi vstopila ta tri udruženja v O. Z. oziroma ako bi se izkazala sedanja O. Z. nezmožna dati takega razmaha večje organizacijske aktivnosti, bi skušale stvoriti novo O. Z. Namen temu sestanku bi tudi bil, razmišljati o najnovšem projektu, da se postavi drž. nameščenstvo tudi na političnem polju na lastne noge in da postavi že za prihodnje državnozbornske volitve svoje lastne uradniške kandidate, ki naj bi bili predhodniki našemu idealu — uradniški viadi. Na ta sestanek naj bi poslalo vsako udruženje tri delegate. Zvezo bodo zastopali predsednik Jakš, podpredsednik Čampa in blagajnik Martinšek.

Blagajnik tov. Martinšek poročila, da znaša sedanje blagajniško stanje Zveze okrog 8000 Din, od katerega zneska je naloženih 4059 Din pri Hranilnem in posojilnem konzorciju, 3475 Din pa pri Gospodarski zadrugi poštних nameščencev. Odbor sklene, da se v bodoče presežki več ne nalagajo

splošni promet. Stanovi so mu privolili prispevka 200 goldinarjev na leto. Pet let pozneje (1578) se pogodi Karel s koroškimi in kranjskimi stanovi za drugo poštno zvezo, ježno pošto iz Maribora v Ljubljano, za katero mu stanovi obljubijo 300 goldinarjev na leto. L. 1584 se zamenja peška pošta Gradec — Ljubljana z ježno pošto, zaeno pa se podaljša preko Hrušice do Gorice in od tam do Benetk. Pogajanja za prispevek k tej progii so trajala delj časa, ker so se deželni stanovi začeli upirati, a slednjič l. 1588 privolijo vendar po 200 goldinarjev na leto. Zato jim dovoli Karel poštinsko prostost, ki je veljala za plemiče, njih uradnike in posle.

Istega leta (1588) obišče Ljubljano generalni dedni poštar Ivan Krstnik baron P a a r in se začne v imenu nadvojvode pogajati za novo izredno pošto (Extraordinari-Post), ki naj bi odpravljala samo uradne spise deželnih uradov in vicedoma, ne pa tudi zasebnih pisem. Zahteval je za njo prispevka 300 goldinarjev ali 200 tolarjev na leto. Do pogodbe pa menda ni prišlo.

Pri tej priliki moram omeniti, da niso bili v vseh avstrijskih deželah gospodarji pošte T h u r n - T a x i s i, ker je po nekje, kakor bomo še slišali, prevladovala rodovina P a a r.

² A. Koblar: Doneski k zgodovini pošte na Kranjskem — »Izvestja muzejskega društva za Kranjsko« l. 1893. Valvasor ne omenja te zveze več.

v konzorcij, ampak do drugačnega sklepa v Gospodarsko zadrugo.

Tov. Čampa opozarja na ustanovni občni zbor Poštne doma, pri kateri akciji smo vsi ptt. nameščenci močno interesirani. Zato priporočila, da razmišlja članstvo o kandidatih, ki jih je treba poslati v to važno institucijo, ter da se udeleži razgovora o postavitvi kandidatne liste in občnega zbora samega.

2. Pri tretjem branju novih pravil predela odbor 13 členov osnutka novih pravil, ki se z nekaterimi izpremembami soglasno sprejmejo. Na prihodnji seji se bodo sprejeli še ostali členi, vsled česar se bo že na tisti seji določil tudi dan izredne glavne skupščine Zveze poštних organizacij, ki bo ob enem ustanovna glavna skupščina Oblastne organizacije ptt. nameščencev v Ljubljani.

Predsednik zaključil sejo ob 22.30.

POROČILA IN NAZNANILA SEKCIJE PTČ. ČIN.

Sestanek za Dolenjsko se zaradi ukinitve vlaka, ki je vozil iz Ljubljane ob 10.20, ne more vršiti več v Novem mestu, marveč se bo vršil istega dne, t. j. v nedeljo 17. oktobra t. l. ob 15.30 (polštirih popoldne) v Trebnjem. Iz Ljubljane prihaja vlak v Trebnje ob 15.24 in se vrača proti Ljubljani ob 18.36, tako da se sestanka lanko udeleže vse pošte na progii Ljubljana — Trebnje. Udeleže pa naj se ga tudi pošte na progii Črna-melj — Novo mesto — Trebnje (pridejo v Trebnje z vlakom ob 12.30 in se vračajo ob 20.58). Zlasti ugodne zveze imajo tudi pošte na progii Št. Janž — Trebnje. Pričakujemo, da bodo dolenjske pošte na tem sestanku številno in častno zastopane. Sestanek se bo vršil v gostilni pri Pavlinu. Sekcija ptč. čin.

Ustanovna skupščina

Krajevne skupine Sekcije poštних, telegrafskih in telefonskih činovnikov v Celju

se bo vršila

v nedeljo, dne 7. novembra t. l. v mali dvorani Celjsk. doma v Celju ob 15.30 uri.

Dnevni red:

1. Otvoritev in nagovor zastopnika centralnega vodstva.
2. Volitev predsednika.
3. Volitev odbora.
4. Predlogi in vprašanja.

Vabimo članstvo, da se ustanovne skupščine celjske krajevne skupine polnoštevilno udeleži.

Sekcija ptč. čin.

To in ono.

Za predsednika »Poštne doma« je bil izvoljen dne 10. oktobra t. l. na ustanovnem občnem zboru v Ljubljani tov. Franc Martinšek, poduradnik pošte Ljubljana 2, predsednik Gospodarske zadruge poštних nameščencev in blagajnik Zveze poštних organizacij. S tem, da se je izkazala priznanemu marljivemu delavcu in organizatorju čast prvega predsednika Poštne doma, bo tov. Martinšek zaradi prezaposlenosti najbrže prisiljen odložiti predsedstvo Gospodarske zadruge. — Za predsednika mariborske krajevne skupine Sekcije ptt. činovnikov pa je bil izbran dne 3. oktobra t. l. na ustanovni skupščini v Mariboru tov. Tinko Šetinc, uradnik pošte Maribor 2 in dosedanji agilni zaupnik Sekcije pri tej pošti.

Umril je tov. Anton Bauer, pogodbeni poštar v Fari pri Kočevju. Pokoj njegovi duši!

V »Našem glasu« kmalu ne bomo več slišali našega glasu. Zadnje številke je že skoraj polovica natisnjena v srbohruvaščini. Želeli bi tudi, da bi citiral »Naš glas« naš list tako, kakor se imenuje, namreč »Poštni glasnik« in ne samo »P. Gl.« ali »Pošt. Gl.«

Pomeknitev zvanikomom v višje skupine. Nekaterim zvanikomom niso ob prevedbi na novi zakon pravilno šteli službenih let. Ministrstvo ali državni svet jim je namreč naknadno priznal vojaška ali selska leta, tako da so imeli 1. septembra 1923 faktično več službenih let (nekateri kar 15—20 let več), kakor pa jim je bilo prizna-

² Prva l. 1516 od Dunaja do Bruslja.

mihi. Vsi trpe krivico, ker so bili uvrščeni v 2. ali 3. skupino mesto v 1. ali 2. skupino. Zvaničniki, katerim je bilo ob prevedbi pomotoma priznanih premalo službenih let in so bili zato uvrščeni v 2. skupino, naj vložijo potem pristojne pošte in direktorije nekolikovano prošnjo na ministrstvo za pomaknitev v višjo skupino. V prošnji naj navedejo številko in datum dekreta prvotne prevedbe in številko in datum kasnejšega priznanja službenih list. Isto naj poizkusijo pripravniki zvaničniške kategorije, kateri so bili zato prevedeni med pripravnike, ker se jim službena doba prvotno ni pravilno štela. V glavi vloge mora biti pripomba: »Po členu 128 uradniškega zakona kolka prostoz.«

Zahvala. V zadnjih dneh meseca septembra t. l. je grozna katastrofalna nesreča zadela precejšnji del prebivalstva Slovenije. Med temi nesrečniki so tudi nekateri poštni uslužbenci. Da se tem bednikom vsaj nekoliko olajša njih težki položaj, je ljubljansko poštno osobje nabralo lepo vsoto 2550 Din, katera se je enakomerno razdelila med prizadete tovariše, tako da so dobili: Marinko Fran Ljubljana 2, Mohorčič Fran Ljubljana 1, Snoj Anton Ljubljana 2, Svetlič Ivan Ljubljana 1 in Svetlič Jernej p. t. direktorija, vsak po 510 Din. Vsem darovalcem, ki so priskočili našim bednim tovarišem v tej skrajni sili na pomoč, izrekamo za njih požrtvovalnost najlepšo zahvalo. — »Društvo nižjih poštних uslužbencev v Ljubljani«.

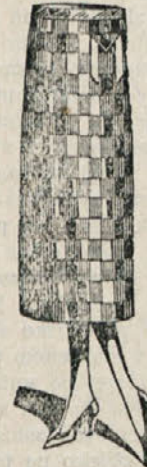
Ne more se prištevati k zavednim slovenskim pošt-nim nameščencem, kdor ne podpiše deleža za Poštni dom.

Gospodarstvo.

Znižanje cen v čevljarni. Članstvu sporočamo, da smo znižali cene novim čevljem pri paru za cca. 10—15 odstotkov od 1. oktobra dalje. Na pritožbe nekaterih članov, da so naši čevljarski izdelki dražji ko v trgovinah s čevlji oziroma pri zunanjih čevljarskih mojstrib, opozarjamo članstvo, da se cena čevljev ravna po kakovosti blaga. Zadruga bi lahko postregla članstvu s cenejšimi čevlji, ki bi bili iz slabšega usnja. Toda vedeti moramo, da je cena slabšemu blagu za cca. 50 odstotkov nižja ko dobremu, kar se na zunaj sploh ne razlikuje. Načelstvo po stoji na stališču, da se ne bodo izdelovali v naši čevljarni čevlji iz slabega usnja, dokler ne bi tega zahtevala ve-

čina članov. Star pregovor: »Kdor poceni kupi, drago plača« je tudi v tem slučaju popolnoma na mestu.

Dobava premoga. Radi pomanjkanja vagonov ni mogla zadruga dostaviti članstvu pravočasno premoga. Kriza bo baje po izjavi Trboveljske premogokopne družbe končala še ta mesec. Članstvo opozarjamo ponovno, da naroča novi premog vsaj 14 dni prej, preden izërpa staro zalogo, ker le v takem slučaju bo zadrugi mogoče premog pravočasno dostaviti.

KRILA

za dame, moderno izde ana. —
trpežno šport krilo Din 75—
enobarvni ševiot . 100—
modno-rižasto ali karo . 140—
tenis krilo . 190—
kakor tudi bluze, plašče, kostume
ter sploh vso konfekcijo za dame
in otroke raz ošlja po zelo znižanih
cenah veletgovina

R. STERMECKI, Celje št. 67

Vzorci razne manufakture se pošljejo na vpogled, ilustrirani cenik z nad 1000 slikami pa zastoni. Kdor pride z vlakom, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Proti potrdilu tudi na obroke.

Za „Zvezo poštних organizacij za Slovenijo v Ljubljani“ izdaja in urejuje Joško Jakše v Ljubljani. — Za „Narodno tiskarno“ Fran Jezeršek v Ljubljani.

Modna manufakturna trgovina FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA 3 Sritarjeva ulica 5.
Priporoča se pri nabavi blaga za obleke. — Prodaja na oroke
potom Gospodarske zadruge poštних nameščencev.
Cene zmerne. ***** Postrežba točna in solidna.

Manufakturna veletrgovina FELIKS URBANČ, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 1
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega blaga po
nižkih cenah. 24

Ljubljanska gradbena družba z o. z. Ljubljana, Slomškova ulica 19, telefon 527. Gradbeno podjetje, tehnična pisarna, parna žaga, tesarstvo za stavbe in pohištvo.

ŠTEFAN ŠPELETIČ slikar in pleskar 4 LJUBLJANA, Rimska cesta 16.

ROSIJA-FONSIER
zavarovalna in poravnalna družba v Beogradu
Osnovni kapital 5.000.000 Din
Družba izvršuje zavarovanja vseh vrst:
1. Zavarovanje proti požaru.
2. Zavarovanje proti posledicam telesnih nezgod.
3. Zavarovanje proti škodi po toči.
4. Zavarovanje proti vlomu in tatvini.
5. Zavarovanje vseh transportov.
6. Zavarovanje jamstvene dolžnosti.
7. Vse vrste zavarovanj življenja [pod najugodnejšimi pogoji].
8. Zavarovanje stekla.

**Podružnica za Slovenijo v Ljubljani,
Sodna ulica šte. 2/1.**

Družba „OLEUM“ Ljubljana

Amerikanska vsakovrstna strojnomazilna,
tehnična in avto olja — bencin — garolin —
plinsko olje — petrolej.
Telefon 910. Telefon 910.

THE REX CO.

Liubljana, Gradišče 10 — Zagreb, Salmišče 56
Telefon šte. 268 interurban. — Ustanovljeno 1906.
Specijalna trgovina prvovrstnih pisalnih in koprnih
strojev, razmnoževalnih aparatov in raznovrstnih pisar-
niških potrebščin. Pisalni stroji na obroke.

Za nakup vseh pisarniških
potrebščin se priporoča
tvrška 50
M. TIČAR, Ljubljana.

Ivan Jelačin-Ljubljana

veletrgovina špecerijske in kolonijalne robe
Solidna in točna postrežba. Ustanovljeno l. 1888

Zobni atelje
Ivan Radovan
se nahaja
v
Ljubljani
Selenburgova ulica šte. 4/1.
(Poleg glavne pošte.)

Manufakturna veletrgovina Hedžet & Koritnik

Brzjav: Hedžet Ljubljana Telefon šte. 75

Fran Škafar, Ljubljana RIMSKA CESTA 16 27

Mizarstvo s parno silo. Bogata zaloga moder-
nega pohištva ter amerik. pisarniške rouleaux-oprave.

Najcenejša kolesa
iz prve francoske tovarne
„AIGLON“
Viktor Bohinec
LJUBLJANA, Dunajska cesta 21

∞ Priporočamo najboljše šivalne stroje ∞
GRITZNER in ADLER

za rodbinsko in obrtno rabo, posamezne dele za
stroje in kolesa, igle, olje, potrebščine za šivilje, kro-
jače in čevljarje, brivce in sedlarje, nogavice, palice.

Edino le pri **JOSIP PETELINC** Ljubljana

ob vodi blizu Prešernovega spomenika.
∞ SPREJEMAJO SE POPRAVILA STROJEV. ∞

Ustanovljeno 1852 Ustanovljeno 1888

TEODOR KORN, Ljubljana
Poljanska cesta 8.
(preje Henrik Korn)

krovec, stavbni, galanterijski in okrasni
klepar. — Instalacija vodovodov.

Naprava strelvodov. Kopalniške in klosetne naprave.
Izdelovanje posod iz pčevine za frnež, barvo, lak
in med vsake velikosti kakor tudi posod (škatelj)
za konzerve.